

КОНСТИТУЦІЙНЕ ТА МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 347.998.8:004.9

DOI <https://doi.org/10.32782/klj-2026-9.02>

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД ЗА УМОВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПРАВОСУДДЯ ТА ВОЄННОГО СТАНУ

Єрмакова Ганна Станіславівна,доктор юридичних наук, доцент,
провідний фахівець

Науково-консультативного центру

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ORCID ID: 0000-0002-2665-8949

У статті досліджено конституційно-правові гарантії права на справедливий суд в умовах одночасного впливу двох процесів – воєнного стану та цифровізації правосуддя. Актуальність теми зумовлена тим, що за сучасних умов функціонування судової системи цифрові інструменти перестали бути допоміжним технічним сервісом і перетворилися на чинник, який безпосередньо впливає на доступ до суду, процесуальну комунікацію, рівність сторін, право на захист, публічність розгляду та безпосередність дослідження доказів. Метою статті є вироблення конституційно-правових критеріїв оцінки цифрових форм здійснення правосуддя в умовах воєнного стану та визначення меж їх сумісності з правом на справедливий суд. Методологічну основу дослідження становлять формально-юридичний, системно-структурний, порівняльно-правовий і функціональний методи. У роботі розмежовано три нормативні рівні аналізу: конституційні гарантії, що не підлягають обмеженню навіть в умовах воєнного стану; ширший конвенційний і законодавчий стандарт права на справедливий суд; цифрові умови реалізації цих гарантій. Обґрунтовано, що воєнний стан не формує окремого або зниженого стандарту справедливого суду, а допускає лише такі організаційні й цифрові адаптації, які мають належну правову основу, відповідають критерію об'єктивної необхідності, не руйнують функціональну еквівалентність процесуальних гарантій і передбачають ефективні засоби контролю та юридичного відновлення у разі технічного збою чи порушення прав учасника процесу. Показано, що основні ризики цифровізації концентруються у сфері цифрової нерівності, технічної залежності доступу до суду, фрагментарності електронної інфраструктури, порушення конфіденційності зв'язку із захисником, послаблення безпосередності розгляду та непрозорості алгоритмізованих інструментів. У статті обґрунтовано трирівневу модель конституційної оцінки цифрових змін у судочинстві, що охоплює нормативну легітимність цифрового інструменту, функціональну еквівалентність процесуальних гарантій і контрольованість наслідків технічних збоїв або цифрових помилок. Подальший розвиток електронного правосуддя в Україні має відбуватися в межах конституційно контрольованої модернізації, де цифрова ефективність підпорядкована вимогам справедливого суду.

Ключові слова: право на справедливий суд, цифровізація правосуддя, воєнний стан, ЄСІТС, електронне правосуддя, дистанційні судові засідання, конституційні гарантії, доступ до правосуддя.

Yermakova Hanna. Constitutional and Legal Guarantees of the Right to a Fair Trial under Martial Law and the Digitalisation of Justice

The article examines the constitutional and legal guarantees of the right to a fair trial under the simultaneous impact of two processes: martial law and the digitalisation of justice. The relevance of the topic lies in the fact that digital instruments are no longer merely auxiliary technical tools of court administration. They have become a factor that directly affects access to court, procedural communication, equality of arms, the right of defence, publicity of hearings, and the immediacy of examination of evidence. The purpose of the article is to develop consti-

tutional and legal criteria for assessing digital forms of administering justice under martial law and to determine the limits of their compatibility with the right to a fair trial. The methodological basis of the study combines formal legal, systemic, comparative legal, and functional methods. The article distinguishes three normative levels of analysis: constitutional guarantees that remain non-derogable even under martial law; the broader conventional and statutory standard of the right to a fair trial; and the digital conditions of implementation of these guarantees. It is argued that martial law does not create a separate or reduced standard of a fair trial. It allows only such organisational and digital adaptations that have a proper legal basis, meet the criterion of objective necessity, preserve the functional equivalence of core procedural guarantees, and provide effective mechanisms of review and legal redress in the event of technical failure or violation of procedural rights. The article shows that the main risks of digitalisation are concentrated in digital inequality, technical dependence of access to court, fragmentation of electronic infrastructure, threats to the confidentiality of communication with counsel, weakening of the immediacy of proceedings, and opacity of algorithm-driven tools. The scientific contribution of the article consists in substantiating a three-level model for the constitutional assessment of digital changes in judicial proceedings, covering the normative legitimacy of the digital tool, the equivalence of procedural guarantees in the digital environment, and the controllability of its consequences. The article concludes that the further development of e-justice in Ukraine should be understood as constitutionally controlled modernisation in which digital efficiency remains subordinate to the requirements of a fair trial.

Key words: right to a fair trial, digitalisation of justice, martial law, ESITS, e-justice, remote hearings, constitutional guarantees, access to justice.

Постановка проблеми. У сучасних умовах право на справедливий суд в українському конституційному порядку потребує оцінки як кризи призму класичних процесуальних критеріїв, так і з огляду на зміну середовища його реалізації. Повномасштабна війна змінила матеріальні умови здійснення правосуддя: руйнування і пошкодження судової інфраструктури, зміна територіальної підсудності, кадровий дефіцит, загрози безпеці учасників процесу, потреба в релокації судів, укриттях і дистанційній взаємодії перетворили на центральне правове питання не лише організаційну безперервність судочинства, а й збереження реального змісту конституційних гарантій. Вирішального значення набуває питання, чи забезпечує держава безперервність правосуддя без фактичного звуження доступу до суду, права на участь у розгляді, рівності сторін, публічності, безпосередності дослідження доказів і права на захист.

Цифровізація судочинства за цих умов набула не допоміжного, а структурного значення. Електронний кабінет, електронний документообіг, відеоконференції, автоматизований розподіл справ, цифрові сервіси судової влади, аналітичні модулі

та перспективні інструменти на основі штучного інтелекту впливають уже на сам спосіб реалізації права на справедливий суд. Тому ключова проблема полягає у визначенні меж конституційно допустимої цифрової трансформації правосуддя: які організаційні й технологічні адаптації забезпечують здійснення судової влади в умовах воєнного стану, а які змінюють зміст процесуальних гарантій під виглядом модернізації.

Юридична складність проблеми зумовлена одночасною дією двох різноспрямованих процесів: воєнний стан вимагає термінових адаптацій для підтримання функціональності судової системи, тоді як цифровізація змінює процедури, комунікаційні канали та інституційну архітектуру правосуддя у довшій часовій перспективі. Антикризові механізми можуть закріплюватися як стала практика, а технологічні рішення – змінювати баланс між ефективністю судочинства та процесуальними гарантіями. Через це предметом правового аналізу є не доцільність цифровізації як така, а критерії її сумісності з конституційним змістом права на справедливий суд.

Проблема ускладнюється євроінтеграційними зобов'язаннями України. Циф-

рова модернізація судової системи дедалі виразніше розглядається як елемент оцінки інституційної спроможності правосуддя в євроінтеграційному контексті, тоді як стандарти Ради Європи дедалі чіткіше пов'язують дистанційні слухання, електронне подання документів, цифрову ідентифікацію учасників процесу та використання інтелектуальних систем із гарантіями, що впливають зі статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. За таких умов недостатньо трактувати цифровізацію як позитивну інновацію, а воєнний стан – як зовнішню підставу для процедурних винятків. Потрібна конституційно-правова модель оцінки, здатна відмежувати допустиму адаптацію судочинства до умов війни від трансформацій, які підривають нормативне ядро права на справедливий суд.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна література за темою статті концентрується насамперед навколо досліджень електронного правосуддя як форми реалізації права на справедливий суд. М. Майка [1] прямо розглядає впровадження електронного правосуддя крізь призму змісту права на справедливий суд в Україні та пов'язує його з поточними законодавчими змінами і воєнними умовами. О. П. Світличний, І. А. Мацелюх, Н. М. Ясельська, С. Л. Глуговська та О. І. Дишлева [2] аналізують електронне правосуддя як механізм забезпечення доступу до правосуддя в кризових умовах, зіставляючи український та європейський досвід. К. Пятигора [3], узагальнюючи міжнародну практику, показує, що результативність електронного правосуддя визначається не окремими сервісами, а поєднанням належної інфраструктури, процесуальних правил та інституційної готовності судової системи.

Окрему лінію становлять праці, у яких цифровізація правосуддя осмислюється на ширшому рівні – через трансформацію прав людини, судових процедур і архітектури судового адміністрування. Ю. Разметаєва, Ю. Барабаш і Д. Лук'янов [4] обґрунтовують, що цифрова епоха змінює

розуміння прав людини та наслідки для судової практики. М. Фабрі [5], простежуючи еволюцію європейських судових систем від автоматизації до сучасних моделей е-правосуддя, наголошує, що цифрова трансформація вимагає зміни процедурних правил, належного врядування даними, інтероперабельності та координації між інституціями. У цьому сегменті цифрове правосуддя вже не трактується як технічне доповнення до традиційного процесу, а як чинник перебудови самої організації судової влади.

Третю лінію формують дослідження, присвячені впливу конкретних цифрових інструментів на процесуальні гарантії. М. Гірш Баллін і Т. Кастелейн [6] аналізують використання відеоконференцій у кримінальному процесі крізь призму статті 6 Конвенції та показують, що дистанційна участь безпосередньо зачіпає право бути присутнім у суді, право на захисника, право допитувати свідків, рівність сторін і публічність розгляду. Ф. Контіні, Е. А. Онтану і М. Величонья [7] переводять дискусію на рівень судового штучного інтелекту та відповідальності, доводячи, що впровадження алгоритмічних інструментів змінює розподіл відповідальності між суддею, інституцією та технологічним артефактом. Т. Цувіна [8] уже в українському контексті систематизує європейські стандарти використання штучного інтелекту в правосудді та показує, що національна практика лише входить у фазу нормативного й практичного осмислення цих інструментів.

Четверту лінію утворюють праці, присвячені функціонуванню правосуддя в умовах воєнного стану. Л. Наливайко [9] безпосередньо досліджує конституційне право на справедливий суд в умовах воєнного стану та акцентує на неприпустимості підміни правосуддя надзвичайними чи спрощеними процедурами. О. Овчаренко, А. Козаченко, Р. Кабальський і О. Савчук [10] розглядають уже системний вплив війни на судову владу України, включно з інституційними, кадровими та організаційними наслідками збройної агресії для

здійснення правосуддя. Ці праці істотно розширили дослідження воєнного виміру правосуддя, однак зосереджені переважно на функціонуванні судової системи в надзвичайних умовах.

Наявна література сформувала вагому теоретичну й прикладну базу, однак не виробила цілісного конституційно-правового підходу до оцінки цифрових форм здійснення правосуддя в умовах воєнного стану. Українські дослідження найчастіше аналізують цифровізацію як напрям модернізації судової системи [1–3; 8], дистанційні та алгоритмічні інструменти – як окремі процесуальні виклики [6–8], а воєнний стан – як самостійний режим функціонування правосуддя [9–10]. Значно слабше опрацьований їхній перетин, у межах якого цифрові інструменти мають оцінюватися не лише за критеріями швидкості, зручності чи безперервності судочинства, а за здатністю зберігати конституційний зміст права на справедливий суд в умовах воєнного стану. Невирішеним лишається питання, за якими конституційно-правовими критеріями слід відмежовувати допустиму цифрову адаптацію судочинства від такої трансформації, що фактично звужує доступ до суду, послаблює рівність сторін, публічність, безпосередність розгляду та реальність права на захист.

Метою статті є вироблення конституційно-правових критеріїв оцінки цифрових форм здійснення правосуддя в умовах воєнного стану та визначення меж їх сумісності з правом на справедливий суд. Досягнення цієї мети передбачає уточнення нормативного змісту права на справедливий суд, виявлення ризиків цифровізації для його процесуальних гарантій, з'ясування меж допустимих воєнно зумовлених адаптацій судочинства та побудову моделі конституційної оцінки цифрових рішень у сфері правосуддя.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вихідною передумовою аналізу є розмежування трьох нормативних рівнів. Перший становлять конституційні гарантії, які не підлягають обмеженню навіть

в умовах воєнного стану [11]. Другий охоплює ширший конвенційний і законодавчий стандарт права на справедливий суд, який зберігає обов'язковість і за особливого правового режиму, хоча форми його процесуальної реалізації можуть адаптуватися [12]. Третій рівень утворюють цифрові умови реалізації цих гарантій, оскільки доступ до суду, участь у провадженні, комунікація із судом і захисником, подання та сприйняття доказів дедалі більше залежать від архітектури цифрової інфраструктури.

На конституційному рівні право на справедливий суд спирається передусім на ст. 55 Конституції України, яка гарантує судовий захист прав і свобод, на ст. 59 щодо права на професійну правничу допомогу, на ст. 64, яка визначає межі допустимих обмежень і прямо відносить ст. 55, 59, 62 і 63 до прав, що не можуть бути обмежені навіть за воєнного стану, а також на ст. 129, яка закріплює основні засади судочинства [11]. На рівні спеціального законодавства ця конструкція конкретизується ст. 7 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», яка гарантує кожному захист його прав, свобод та інтересів у розумні строки незалежним, безстороннім і справедливим судом, утвореним законом [12]. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» не встановлює для правосуддя автономного надзвичайного режиму: за ст. 12-2 суди, органи та установи системи правосуддя діють виключно на підставі Конституції і законів України, а за ст. 26 скорочення чи прискорення будь-яких форм судочинства забороняється [13].

Конвенційний стандарт надає цим гарантіям конкретного процесуального змісту. Практика ЄСПЛ за ст. 6 Конвенції в її цивільному аспекті виходить із вимог доступу до суду, розгляду справи незалежним і безстороннім судом, установленим законом, публічності, розумного строку, змагальності та рівності сторін [14]. У кримінальному аспекті до цього комплексу додаються гарантії захисту, право ефективно брати участь у про-

вадженні, право бути присутнім на розгляді та право на ефективну допомогу захисника [15]. У праві Європейського Союзу ст. 47 Хартії основоположних прав ЄС закріплює право на ефективний засіб юридичного захисту та на справедливий і публічний розгляд справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом [16]. Для українського контексту ця норма має значення передусім як *acquis*-орієнтований та євроінтеграційний орієнтир, а не як загальна безпосередня норма для всіх ситуацій національного правозастосування, оскільки ст. 51 Хартії обмежує сферу її дії інституціями Союзу та державами-членами лише тоді, коли вони імплементують право Союзу [17].

Цифровізація не скасовує нормативного ядра права на справедливий суд, але змінює способи його реалізації, конфігурацію процесуальних ризиків і критерії перевірки еквівалентності гарантій. Після змін, затверджених Вищою радою правосуддя 13 січня 2026 р., ЄСІТС ще виразніше функціонує як повноцінне середовище процесуальної взаємодії: розширено правила реєстрації електронних кабінетів, передбачено нові способи автентифікації, ускладнено структуру електронного кабінету, конкретизовано порядок цифрової ідентифікації [18; 19]. Через це доступ до правосуддя дедалі більше залежить від технічної сумісності, належної ідентифікації, безперервності каналу зв'язку та цифрової спроможності учасника процесу. Тут виникають нові приховані бар'єри: електронний формат може одночасно розширювати доступ до суду і ускладнювати його для осіб, які не мають стабільного зв'язку, належних засобів автентифікації або достатньої цифрової компетентності [1].

Найчутливішою формою такої трансформації є дистанційне судове засідання. СЕРЕJ у Посібнику щодо дистанційних слухань 2025 року прямо виходить із того, що технологічне рішення є прийнятним лише тоді, коли воно посилює, а не послаблює доступ до правосуддя у світлі ст. 6 Конвенції [20]. Сучасні дослідження також показують, що відеоконференція

може впливати на право бути присутнім у суді, на ефективність конфіденційного спілкування із захисником, на можливість повноцінно допитувати свідків, на рівність сторін, публічність слухання та на сприйняття доказів, якщо ці обмеження не компенсовані належними процесуальними й технічними запобіжниками [6]. Предметом перевірки має бути не сам дистанційний формат, а те, чи збережено в ньому мінімум гарантій, без якого провадження перестає відповідати вимогам справедливого суду. Саме по собі дистанційне провадження не є несумісним із правом на справедливий суд, але потребує перевірки за критерієм функціональної еквівалентності процесуальних гарантій.

Окремий комплекс проблем породжують автоматизовані організаційні інструменти та генеративні й аналітичні системи штучного інтелекту, які мають різну правову природу і потребують різного стандарту контролю. Автоматизований розподіл справ належить до інструментів організації судового адміністрування і спрямований на нейтралізацію людського впливу на визначення складу суду [18]. Генеративні й аналітичні системи штучного інтелекту мають іншу природу, оскільки зачіпають пояснюваність, підзвітність і межі допустимого делегування функцій у судовому процесі. Керівні принципи СЕРЕJ щодо використання генеративного штучного інтелекту для судів, ухвалені у грудні 2025 р., прямо наголошують, що юрисдикційна влада належить виключно судам, результати генеративного ШІ не можуть мати обов'язкової сили, доступ до людського судді має бути гарантований, а повна автоматизація судових рішень є неприпустимою [21]. У науковій літературі ця позиція розвивається через вимоги людського контролю, трасованості, пояснюваності та неприпустимості підміни суддівської оцінки доказів алгоритмічним виходом [7] (табл. 1).

В умовах воєнного стану юридично значущим є не сам факт використання електронних, дистанційних чи інтелектуальних інструментів, а те, чи зберігають

Конституційні межі адаптації правосуддя в умовах воєнного стану та цифровізації

Аспект правового регулювання	Нормативно-правова основа	Зміст та значення для правосуддя
Загальна допустимість тимчасових обмежень прав	Ст. 64 Конституції України [11]	Обмеження прав у період воєнного стану можливі лише у випадках, прямо передбачених Конституцією, і лише із зазначенням строку їх дії, що виключає невизначені або фактично безстрокові процесуальні відступи
Необмежені конституційні гарантії, релевантні для правосуддя	Ст. 55, 59, 62, 63 у системному зв'язку зі ст. 64 Конституції України [11]	Судовий захист, право на професійну правничу допомогу, презумпція невинуватості і право на захист не можуть бути обмежені навіть в умовах воєнного стану. Вони становлять конституційний мінімум, який не може бути нейтралізований ані організаційними, ані цифровими рішеннями
Незмінність конституційних повноважень судів	Ст. 12-2 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [13]	Воєнний стан не створює підстав для обмеження повноважень судів, органів та установ системи правосуддя і не легітимує відхід від конституційної моделі здійснення правосуддя
Заборона процесуальної деградації судочинства	Ст. 26 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [13]	Правосуддя здійснюється лише судами; скорочення чи прискорення будь-яких форм судочинства забороняється; створення надзвичайних і особливих судів не допускається
Зміна територіальної підсудності як допустима організаційна адаптація	Ст. 26 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [13], Закон України від 03.03.2022 № 2112-IX [22]	Якщо суд об'єктивно не може здійснювати правосуддя через бойові дії чи інші воєнні обставини, допускається зміна територіальної підсудності, що є формою забезпечення безперервності правосуддя, а не його зупинення
Цифрова інфраструктура як елемент доступу до правосуддя	Положення про порядок функціонування окремих підсистем ЄСІТС [18], зміни від 13.01.2026 [19]	Електронний кабінет, електронне подання документів, цифрова ідентифікація та комунікація із судом стають частиною реального доступу до правосуддя, а тому підлягають оцінці кризь призму гарантій справедливого суду
Дистанційні та інтелектуальні інструменти як об'єкт конституційного контролю	Документи СЕРЕJ 2025 р. [20; 21] як орієнтири м'якого права	Відеоконференції та системи ШІ є допустимими лише за умови, що вони не підміняють людське здійснення правосуддя, не руйнують право на захист і не знижують рівень процесуальних гарантій

Джерело: складено автором

вони судовий захист, право на професійну правничу допомогу, право на захист, змагальність, рівність сторін, публічність і безпосередність у процесуально рівноцінній формі.

Повномасштабна війна і запровадження воєнного стану поставили судову систему України в умови, за яких забезпечення безперервності правосуддя стало самостійно значущим конституційно-правовим завданням. Руйнування і пошкодження будівель судів, загрози безпеці учасників процесу, релокація установ, кадровий дефіцит, обмеження фізичного доступу до приміщень судів, потреба в укриттях і перебої зі зв'язком зумовили необхідність організаційних адаптацій, які у звичайних умовах не мали б такого масштабу. У цій ситуації зміна територіальної підсудності,

дистанційна комунікація, електронний документообіг і цифрові форми участі в провадженні набули значення компенсаторних механізмів функціонування правосуддя. Масштабність таких адаптацій підтверджується системним застосуванням механізму зміни територіальної підсудності як інструменту забезпечення безперервності правосуддя [22; 23].

Воєнний стан, однак, не формує автономного стандарту справедливого суду і не створює сам по собі підстав для зниження процесуальних гарантій. Конституційно допустимими є лише такі організаційні зміни, які мають чітку правову основу, відповідають критерію об'єктивної необхідності, мають тимчасовий або ситуаційно зумовлений характер і не нівелюють реальну можливість сторін брати участь

у провадженні, користуватися професійною правничою допомогою, бути поінформованими про процесуальні дії, подавати докази і заперечення та отримувати мотивоване судове рішення [11; 13].

Конституційний вимір цієї проблематики вже вийшов за межі суто управлінської дискусії. 15 жовтня 2025 р. Перший сенат Конституційного Суду України розпочав розгляд справи за конституційною скаргою щодо права обвинуваченого на розгляд справи судом присяжних в умовах воєнного стану, а 16 жовтня 2025 р. Суд повідомив про перехід до закритої частини пленарного засідання [24; 25]. Це не дає підстав говорити про сформовану конституційну практику, проте свідчить про те, що проблема допустимих процесуальних модифікацій у період війни вже стала предметом конституційного контролю.

Найбільш вразливою зоною воєнного періоду є розрив між формальною наявністю цифрового сервісу та реальною доступністю правосуддя. Електронний кабінет, відеоконференція чи електронний документообіг не забезпечують доступ до суду автоматично, якщо учасник процесу не має стабільного зв'язку, електропостачання, належної ідентифікації або технічної можливості користуватися цифровим інтерфейсом [18; 19; 26; 27]. За таких умов цифрова нерівність перестає бути суто соціально-технічною проблемою і набуває безпосереднього конституційного значення: відкритий цифровий канал може виявитися фактично недоступним, а отже – створити приховане звуження права на судовий захист. Цифровізація в умовах воєнного стану має оцінюватися за здатністю забезпечити практичний і ефективний, а не суто формальний доступ до правосуддя.

Для правової оцінки таких ризиків пропонується трирівнева модель конституційної допустимості цифрових змін у судочинстві. Йдеться не про вже позитивно закріпленій тест, а про авторську аналітичну модель, що дає змогу послідовно перевіряти будь-який цифровий інструмент за трьома критеріями: нормативною

легітимністю, еквівалентністю процесуальних гарантій і контрольованістю наслідків технічних збоїв або цифрових помилок. Такий підхід переводить дискусію про корисність цифрових рішень у площину юридично верифікованої допустимості.

Перший рівень охоплює нормативну легітимність цифрового інструменту. Будь-яка цифрова новація, що впливає на реалізацію процесуальних прав та обов'язків, повинна спиратися на зрозумілу ієрархічно належну правову основу. Для електронного кабінету такою основою є не лише ст. 15-1 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Положення про ЄСІТС, а й Закон № 3200-ІХ, який вніс до процесуального законодавства правила щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів [12; 18; 27]. Для дистанційної участі в судовому засіданні первинною правовою основою є процесуальні кодекси України, тоді як документи СЕРЕІ виконують інтерпретаційну та орієнтаційну функцію [20; 28; 29]. Для загальної цифрової архітектури судової системи значення мають також дорожні карти ДСА України 2024 і 2025 років, однак вони не можуть підмінити закон у тій частині, де встановлюються умови реалізації процесуальних прав або виникає ризик обмеження доступу до суду [30; 31].

Другий рівень стосується еквівалентності процесуальних гарантій у цифровому середовищі. Перенесення провадження в електронний формат є конституційно прийнятним лише тоді, коли сторона не втрачає можливості ефективної участі у процесі порівняно з очною формою. Для дистанційного засідання це означає не формальну можливість підключення, а реальну можливість чути і бути почутим, ставити запитання, реагувати на доводи опонента, підтримувати конфіденційний зв'язок із захисником, а для суду – безпосередньо сприймати докази й учасників процесу [6; 15; 20]. Для електронного подання документів це означає відсутність таких технічних бар'єрів, які перетворюють цифрову процедуру на додаткову перешкоду доступу до суду [18; 19; 27]. Критерій функціональної еквівалентності

Порівняльний аналіз цифрових інструментів правосуддя крізь призму трирівневої моделі конституційної допустимості

Цифровий інструмент	Рівень 1: нормативна легітимність	Рівень 2: еквівалентність процесуальних гарантій	Рівень 3: ризики та контрольованість
Електронний кабінет	Ст. 15-1 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [12], Закон № 3200-IX [27], Положення про ЄСІТС [18; 19]	Розширює дистанційний доступ до суду, але за відсутності належної ідентифікації, зв'язку або цифрових навичок може створювати новий бар'єр доступу [18; 19; 26]	Основні ризики: технічні збої, кібервразливість, цифрова нерівність; необхідні альтернативні канали, фіксація збоїв, поновлення строків за поважних причин [27]
Відеоконференція	Процесуальні кодекси України [28; 29]; СЕРЕJ 2025 як інтерпретаційний орієнтир [20]	Допустима лише за умови реальної участі сторони, конфіденційного спілкування із захисником, можливості реагувати на доводи опонента та без втрати сутнісної безпосередності [6; 15; 20]	Ризики: нестабільний зв'язок, нерівність технічних умов, порушення конфіденційності; контроль: технічні стандарти, можливість відкладення або переходу до очного режиму [6; 20]
Автоматизований розподіл справ	Закон України «Про судоустрій і статус суддів» [12], Положення про ЄСІТС [18]	Спрямований на забезпечення неупередженого формування складу суду та мінімізацію позапроцесуального впливу [12; 18]	Ризики: непрозорість алгоритму, зовнішнє втручання, помилки логуювання; контроль: аудит, журналювання, можливість перевірки законності складу суду
Підсистема «Електронний суд»	Положення про ЄСІТС [18], зміни, затверджені рішенням ВРП від 13.01.2026 № 26/0/15-26 [19]	Спрощує подання і отримання процесуальних документів, але за фрагментарності підсистем або несумісності сервісів може знижувати фактичну передбачуваність процесу [19; 30; 31]	Ризики: збій обміну документами, помилки доставки, нерівномірність цифрового доступу; контроль: резервні канали комунікації, фіксація моменту подання й отримання, відновлювальні процесуальні механізми
Аналітичні та генеративні інструменти ШІ	Програмно-організаційні документи ДСА України 2024 і 2025 років [30; 31] та документи СЕРЕJ 2025 [21] як орієнтири м'якого права, а не самостійна нормативна підстава втручання у процесуальні права	Можуть допомагати в пошуку, сортуванні та аналітиці, але не повинні підміняти суддівське правозастосування, оцінку доказів або формування обов'язкового висновку [7; 21]	Ризики: непрозорість, автоматизоване викривлення, зниження підзвітності; контроль: людський контроль, пояснюваність, необов'язковість AI-output, процесуальна можливість поставити під сумнів використання такого інструменту [7; 21]

Джерело: складено автором

дає змогу відмежувати допустиму цифрову адаптацію від прихованого процесуального звуження гарантій.

Третій рівень пов'язаний із контрольованістю та відновлюваністю. Цифрова система правосуддя має бути спроектована з урахуванням технічних збоїв, кібератак, помилок автентифікації та втрати зв'язку. Звідси впливає потреба у процедурах фіксації таких збоїв, механізмах їх підтвердження і засобах компенсації процесуальних наслідків. Якщо учасник не

зміг подати документ через збій у роботі ЄСІТС, право має забезпечувати зрозумілий механізм поновлення строку або інший відновлювальний засіб [27; 28; 29]. Якщо технічні умови дистанційного засідання істотно вплинули на ефективність реалізації права на захист чи на можливість участі в провадженні, ця обставина має оцінюватися судом як юридично релевантна, а не як суто технічна перешкода [6; 20]. За відсутності цього рівня цифровізація перестає бути інструментом

забезпечення правосуддя і може перетворюватися на чинник підриву ефективного засобу юридичного захисту (табл. 2).

Запропонована модель дає змогу поєднати вимоги безпеки, інституційної стійкості та конституційної справедливості без змішування цих площин. Її функція полягає у підпорядкуванні цифрової модернізації правовому стандарту справедливого суду. Лише за такої логіки цифрові рішення в умовах воєнного стану можуть розглядатися як засіб посилення процесуальних гарантій, а не їх прихованого звуження.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що цифровізація правосуддя в умовах воєнного стану не є ані технічним продовженням модернізації судової системи, ані нейтральним інструментом організаційного пристосування до кризових обставин. Вона змінює саму конфігурацію реалізації права на справедливий суд. Цифрові інструменти

одночасно розширюють спроможність держави підтримувати безперервність судочинства і створюють нові форми процесуальної вразливості, пов'язані з цифровою нерівністю, технічною залежністю доступу до суду, ризиками для конфіденційності зв'язку із захисником, можливим послабленням безпосередності розгляду та непрозорістю алгоритмізованих процедур. Воєнний стан не формує окремого або зниженого стандарту справедливого суду, тому конституційно допустимими є лише ті цифрові модифікації судової діяльності, які мають належну правову основу, зумовлені об'єктивною необхідністю, не руйнують функціональну еквівалентність основних процесуальних гарантій і передбачають ефективні механізми контролю та юридичного відновлення. Подальші дослідження доцільно зосередити на процесуальних наслідках цифрових збоїв, стандартах доказування у дистанційному провадженні та конституційних межах використання генеративного штучного інтелекту в діяльності судів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Maika M. The Implementation of E-justice within the Framework of the Right to a Fair Trial in Ukraine: Problems and Prospects. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2022. 3(15). P. 249–262. DOI: 10.33327/AJEE-18-5.2-n000320.
2. Svitlychnyy O. P., Matselyukh I. A., Yaselska N. M., Glugovska S. L., Dyshleva O. I. Electronic Justice as a Mechanism for Ensuring the Right of Access to Justice in a Pandemic: The Experience of Ukraine and the EU. *International Review of Law, Computers & Technology*. 2023. Vol. 37, no. 3. P. 325–340. DOI: 10.1080/13600869.2023.2221820.
3. Piatyhora K. International Experience of Implementing E-Justice: Best Practices and Challenges. *Theory and Practice of Jurisprudence*. 2024. 1(25). P. 107–119. DOI: 10.21564/2225-6555.2024.1(25).305796.
4. Razmetaeva Yu., Barabash Yu., Lukianov D. The Concept of Human Rights in the Digital Era: Changes and Consequences for Judicial Practice. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2022. 3(15). P. 41–56. DOI: 10.33327/AJEE-18-5.3-a000327.
5. Fabri M. From Court Automation to e-Justice and Beyond in Europe. *International Journal for Court Administration*. 2024. Vol. 15, no. 3. Article 7. DOI: 10.36745/ijca.640.
6. Hirsch Ballin M., Castelijns T. The Use of Videoconferencing at Trial and Its Effects on the Rights of the Defense: A Study of the Future Regulation in The Netherlands. *Tilburg Law Review*. 2024. Vol. 29, no. 2. P. 48–68. DOI: 10.5334/tilr.391.
7. Contini F., Ontanu E. A., Velicogna M. AI Accountability in Judicial Proceedings: An Actor-Network Approach. *Laws*. 2024. Vol. 13, no. 6. Article 71. DOI: 10.3390/laws13060071.
8. Tsvina T. Artificial Intelligence Technologies in the Judiciary: European Standards and Ukrainian Practice. *Ius Modernum*. 2025. Vol. 139, no. 2. P. 4–13. DOI: 10.31617/3.2025(139)03.

9. Наливайко Л. Конституційне право на справедливий суд в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 1(128). С. 24–29. DOI: 10.31733/2078-3566-2024-1-24-29.

10. Ovcharenko O., Kozachenko A., Kabalskyi R., Savchuk O. The Judiciary in Ukraine and Challenges of Wartime: The Protection of Human Rights in Extraordinary Conditions and Prospects of Restoring Military Courts. *Israel Law Review*. 2026. Vol. 59, no. 1. P. 44–70. DOI: 10.1017/S0021223725100046.

11. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 16.04.2026).

12. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1402-19> (дата звернення: 16.04.2026).

13. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/389-19> (дата звернення: 16.04.2026).

14. Стаття 6. Цивільний аспект – Право на справедливий суд : посібник із судової практики / ЄСПЛ Knowledge Sharing. URL: <https://ks.echr.coe.int/uk/web/echr-ks/article-6-civil> (дата звернення: 16.04.2026).

15. Guide on Article 6 of the Convention – Right to a Fair Trial (Criminal Limb) / European Court of Human Rights. *ECHR Knowledge Sharing* : website. URL: <https://ks.echr.coe.int/web/echr-ks/all-case-law-guides> (дата звернення: 16.04.2026).

16. Charter of Fundamental Rights of the European Union. Article 47. Right to an Effective Remedy and to a Fair Trial. *EUR-Lex* : website. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/char_2007/art_47/oj/eng (дата звернення: 16.04.2026).

17. Charter of Fundamental Rights of the European Union. Article 51. Field of Application. *EUR-Lex* : website. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/char_2012/art_51/oj/eng (дата звернення: 16.04.2026).

18. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи : рішення Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 № 1845/0/15-21. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України : вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v1845910-21> (дата звернення: 16.04.2026).

19. Про затвердження Змін до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи : рішення Вищої ради правосуддя від 13.01.2026 № 26/0/15-26. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України : вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0026910-26> (дата звернення: 16.04.2026).

20. Guide on the Use and Development of Remote Hearings. CEPEJ(2025)3 / European Commission for the Efficiency of Justice. Strasbourg, 05.06.2025. URL: <https://rm.coe.int/cepej-2025-3-en-guide-for-remote-hearings-2763-8911-6430-1/1680b6bb7b> (дата звернення: 16.04.2026).

21. Guidelines on the Use of Generative Artificial Intelligence for Courts. CEPEJ(2025)18Final / European Commission for the Efficiency of Justice. Strasbourg, 19.12.2025. URL: <https://rm.coe.int/cepej-2025-18final-en-draft-guidelines-on-the-use-of-generative-ai-for/48802a4ad1> (дата звернення: 16.04.2026).

22. Про внесення зміни до частини сьомої статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо визначення територіальної підсудності судових справ : Закон України від 03.03.2022 № 2112-IX. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України : вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2112-20> (дата звернення: 16.04.2026).

23. Судді ВС розповіли про гарантування прав людини під час війни та практику розгляду воєнних злочинів у межах конференції «Відшкодування шкоди, заподіяної агресією рф проти України: національний і міжнародний механізми». *Верховний Суд* : вебсайт. 16.10.2025.

URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1898129> (дата звернення: 16.04.2026).

24. Суд розглядає справу щодо права обвинуваченого на розгляд справи судом присяжних в умовах воєнного стану. *Конституційний Суд України* : вебсайт. 15.10.2025. URL: <https://ccu.gov.ua/novyna/sud-rozglyadaye-spravu-shchodo-prava-obvynuvachenogo-na-rozglyad-spravu-sudom-prysyazhnyh-v> (дата звернення: 16.04.2026).

25. Суд перейшов до закритої частини пленарного засідання у справі щодо права обвинуваченого на розгляд справи судом присяжних в умовах воєнного стану. *Конституційний Суд України* : вебсайт. 16.10.2025. URL: <https://ccu.gov.ua/novyna/sud-pereyshov-do-zakrytoyi-chastyny-plenarnogo-zasidannya-u-spravu-shchodo-prava> (дата звернення: 16.04.2026).

26. Urkevych V. Challenges and Responses of Ukrainian Judiciary in Wartime. Presentation. 2025. URL: https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/prezentacii_2025/Urkewych.pdf (дата звернення: 16.04.2026).

27. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами : Закон України від 29.06.2023 № 3200-IX. База даних «Законодавство України» / *Верховна Рада України* : вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3200-20> (дата звернення: 16.04.2026).

28. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. База даних «Законодавство України» / *Верховна Рада України* : вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1618-15> (дата звернення: 16.04.2026).

29. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. База даних «Законодавство України» / *Верховна Рада України* : вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17> (дата звернення: 16.04.2026).

30. Про затвердження Дорожньої карти розвитку ІТ-рішень у судовій системі : наказ Державної судової адміністрації України від 02.12.2024 № 534. URL: https://court.gov.ua/storage/portal/dsa/normatyvno-pravova%20baza/N_534_2024.pdf (дата звернення: 16.04.2026).

31. Дорожня карта розвитку ІТ-рішень у судовій системі, затверджена наказом Державної судової адміністрації України від 12.12.2025 № 477. URL: https://court.gov.ua/storage/portal/dsa/normatyvno-pravova%20baza/Dod_do_N_477_.2025.pdf (дата звернення: 16.04.2026).

REFERENCES:

1. Maika, M. (2022). The implementation of e-justice within the framework of the right to a fair trial in Ukraine: Problems and prospects. *Access to Justice in Eastern Europe*, 3(15), 249–262. <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-5.2-n000320>

2. Svitlychnyy, O. P., Matselyukh, I. A., Yaselska, N. M., Glugovska, S. L., & Dysheva, O. I. (2023). Electronic justice as a mechanism for ensuring the right of access to justice in a pandemic: The experience of Ukraine and the EU. *International Review of Law, Computers & Technology*, 37(3), 325–340. <https://doi.org/10.1080/13600869.2023.2221820>

3. Piatyhora, K. V. (2024). International experience of implementing e-justice: Best practices and challenges. *Theory and Practice of Jurisprudence*, 1(25), 107–119. [https://doi.org/10.21564/2225-6555.2024.1\(25\).305796](https://doi.org/10.21564/2225-6555.2024.1(25).305796)

4. Razmetaeva, Yu., Barabash, Yu., & Lukianov, D. (2022). The concept of human rights in the digital era: Changes and consequences for judicial practice. *Access to Justice in Eastern Europe*, 3(15), 41–56. <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-5.3-a000327>

5. Fabri, M. (2024). From court automation to e-justice and beyond in Europe. *International Journal for Court Administration*, 15(3), Article 7. <https://doi.org/10.36745/ijca.640>

6. Hirsch Ballin, M., & Castelijns, T. (2024). The use of videoconferencing at trial and its effects on the rights of the defense: A study of the future regulation in the Netherlands. *Tilburg Law Review*, 29(2), 48–68. <https://doi.org/10.5334/tilr.391>

7. Contini, F., Ontanu, E. A., & Velicogna, M. (2024). AI accountability in judicial proceedings: An actor–network approach. *Laws*, 13(6), Article 71. <https://doi.org/10.3390/laws13060071>
8. Tsvina, T. (2025). Artificial intelligence technologies in the judiciary: European standards and Ukrainian practice. *Ius Modernum*, 139(2), 4–13. [https://doi.org/10.31617/3.2025\(139\)03](https://doi.org/10.31617/3.2025(139)03)
9. Nalyvaiko, L. (2024). Konstytutsiine pravo na spravedlyvyi sud v umovakh voiennoho stanu [The constitutional right to a fair trial under martial law]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 1(128), 24–29. <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2024-1-24-29> [in Ukrainian]
10. Ovcharenko, O., Kozachenko, A., Kabalskyi, R., & Savchuk, O. (2026). The judiciary in Ukraine and challenges of wartime: The protection of human rights in extraordinary conditions and prospects of restoring military courts. *Israel Law Review*, 59(1), 44–70. <https://doi.org/10.1017/S0021223725100046>
11. Verkhovna Rada Ukrainy. (1996). Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 No. 254k/96-VR [Constitution of Ukraine: Law of Ukraine of June 28, 1996 No. 254k/96-VR]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian]
12. Verkhovna Rada Ukrainy. (2016). Prosudoustrii i status suddiv: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 No. 1402-VIII [On the judiciary and the status of judges: Law of Ukraine of June 2, 2016 No. 1402-VIII]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/1402-19> [in Ukrainian]
13. Verkhovna Rada Ukrainy. (2015). Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu: Zakon Ukrainy vid 12.05.2015 No. 389-VIII [On the legal regime of martial law: Law of Ukraine of May 12, 2015 No. 389-VIII]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/389-19> [in Ukrainian]
14. European Court of Human Rights. (n.d.). Stattia 6. Tsyvilnyi aspekt – pravo na spravedlyvyi sud [Article 6. Civil limb – right to a fair trial]. ECHR Knowledge Sharing. <https://ks.echr.coe.int/uk/web/echr-ks/article-6-civil> [in Ukrainian]
15. European Court of Human Rights. (n.d.). Guide on Article 6 of the Convention – Right to a fair trial (criminal limb). ECHR Knowledge Sharing. <https://ks.echr.coe.int/web/echr-ks/all-case-law-guides>
16. European Union. (2007). Charter of Fundamental Rights of the European Union: Article 47. Right to an effective remedy and to a fair trial. EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/char_2007/art_47/oj/eng
17. European Union. (2012). Charter of Fundamental Rights of the European Union: Article 51. Field of application. EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/char_2012/art_51/oj/eng
18. Vyshcha rada pravosuddia. (2021). Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy: Rishennia vid 17.08.2021 No. 1845/0/15-21 [On approval of the regulation on the procedure for the functioning of certain subsystems of the Unified Judicial Information and Telecommunication System: Decision of August 17, 2021 No. 1845/0/15-21]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/v1845910-21> [in Ukrainian]
19. Vyshcha rada pravosuddia. (2026). Pro zatverdzhennia Zmin do Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy: Rishennia vid 13.01.2026 No. 26/0/15-26 [On approval of amendments to the regulation on the procedure for the functioning of certain subsystems of the Unified Judicial Information and Telecommunication System: Decision of January 13, 2026 No. 26/0/15-26]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0026910-26> [in Ukrainian]
20. European Commission for the Efficiency of Justice. (2025). Guide on the use and development of remote hearings (CEPEJ(2025)3). <https://rm.coe.int/cepej-2025-3-en-guide-for-remote-hearings-2763-8911-6430-1/1680b6bb7b>
21. European Commission for the Efficiency of Justice. (2025). Guidelines on the use of generative artificial intelligence for courts (CEPEJ(2025)18Final). <https://rm.coe.int/cepej-2025-18final-en-draft-guidelines-on-the-use-of-generative-ai-for/48802a4ad1>
22. Verkhovna Rada Ukrainy. (2022). Pro vnesennia zminy do chastyny somoi statti 147 Zakonu Ukrainy "Pro sudoustrii i status suddiv" shchodo vyznachennia terytorialnoi pidsudnosti sudovykh sprav: Zakon Ukrainy vid 03.03.2022 No. 2112-IX [On amendments to part seven of Article 147 of

the Law of Ukraine "On the judiciary and the status of judges" regarding the determination of territorial jurisdiction of court cases: Law of Ukraine of March 3, 2022 No. 2112-IX]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/2112-20> [in Ukrainian]

23. Verkhovnyi Sud. (2025, October 16). Suddi VS rozpovily pro harantuvannia prav liudyny pid chas viiny ta praktyku rozghliadu voiennykh zlochyniv u mezhakh konferentsii "Vidshkoduvannia shkody, zapodiianoj ahresiieu rf proty Ukrainy: natsionalnyi i mizhnarodnyi mekhanizmy" [Supreme Court judges spoke about guaranteeing human rights during the war and the practice of considering war crimes within the conference "Compensation for damage caused by the aggression of the Russian Federation against Ukraine: National and international mechanisms"]. <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1898129> [in Ukrainian]

24. Konstytutsiinyi Sud Ukrainy. (2025, October 15). Sud rozghliadaie spravu shchodo prava obvynuvachenoho na rozghliad spravy sudom prysiazhnykh v umovakh voiennoho stanu [The Court examines the case concerning the accused's right to trial by jury under martial law]. <https://ccu.gov.ua/novyna/sud-rozglyadaye-spravu-shchodo-prava-obvynuvachenogo-na-rozglyad-spravy-sudom-prysyazhnykh-v> [in Ukrainian]

25. Konstytutsiinyi Sud Ukrainy. (2025, October 16). Sud pereishov do zakrytoi chastyny plenarnoho zasidannia u spravi shchodo prava obvynuvachenoho na rozghliad spravy sudom prysiazhnykh v umovakh voiennoho stanu [The Court moved to the closed part of the plenary session in the case concerning the accused's right to trial by jury under martial law]. <https://ccu.gov.ua/novyna/sud-pereyshov-do-zakrytoi-chastyny-plenarnogo-zasidannya-u-spravi-shchodo-prava> [in Ukrainian]

26. Urkevych, V. (2025). Challenges and responses of Ukrainian judiciary in wartime [Presentation]. https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/prezentacii_2025/Urkevych.pdf

27. Verkhovna Rada Ukrainy. (2023). Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo oboviazkovoї reiestratsii ta vykorystannia elektronnykh kabinetiv v Yedynii sudovii informatsiino-telekomunikatsiinii systemi abo yii okremii pidsystemi (moduli), shcho zabezpechuie obmin dokumentamy: Zakon Ukrainy vid 29.06.2023 No. 3200-IX [On amendments to certain legislative acts of Ukraine on mandatory registration and use of electronic cabinets in the Unified Judicial Information and Telecommunication System or its separate subsystem (module) ensuring the exchange of documents: Law of Ukraine of June 29, 2023 No. 3200-IX]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/3200-20> [in Ukrainian]

28. Verkhovna Rada Ukrainy. (2004). Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 18.03.2004 No. 1618-IV [Civil Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine of March 18, 2004 No. 1618-IV]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/1618-15> [in Ukrainian]

29. Verkhovna Rada Ukrainy. (2012). Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 No. 4651-VI [Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine of April 13, 2012 No. 4651-VI]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17> [in Ukrainian]

30. Derzhavna sudova administratsiia Ukrainy. (2024). Pro zatverdzhennia Dorozhnoi karty rozvytku IT-rishen u sudovii systemi: Nakaz vid 02.12.2024 No. 534 [On approval of the roadmap for the development of IT solutions in the judicial system: Order of December 2, 2024 No. 534]. https://court.gov.ua/storage/portal/dsa/normatyvno-pravova%20baza/N_534_2024.pdf [in Ukrainian]

31. Derzhavna sudova administratsiia Ukrainy. (2025). Dorozhnia karta rozvytku IT-rishen u sudovii systemi, zatverdzhena nakazom vid 12.12.2025 No. 477 [Roadmap for the development of IT solutions in the judicial system, approved by the order of December 12, 2025 No. 477]. https://court.gov.ua/storage/portal/dsa/normatyvno-pravova%20baza/Dod_do_N_477_.2025.pdf [in Ukrainian]

Дата першого надходження статті до видання: 17.04.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 07.05.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 20.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0